

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในลักษณะเชิงสำรวจ(Survey Research) ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น การเสนอวิธีดำเนินการวิจัยได้กระทำตามลำดับดังต่อไปนี้

- 3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา
- 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันที่ปฏิบัติงานจริงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- 3) กำหนดกรอบความคิด หัวข้อปัญหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 4) กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 5) สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
- 6) เก็บรวบรวมข้อมูล
- 7) วิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปและรายงานผลการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่นทั้ง 18 อำเภอ กับอีก 2 กิ่งอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 10,880 คน แยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1,084 คน ครูผู้สอน 9,796 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างกระจายครอบคลุมพื้นที่ จึงใช้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่นทั้งหมด 1,084 โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูล และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling)ตามขั้นตอนดังนี้

(1) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan(ประยูร อาษานาม, 2534)ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 371 คน

(2) จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 371 คน ผู้วิจัยได้นำมาเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรทั้งหมด ตามขนาดของโรงเรียน ได้รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของ โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
ขนาดเล็ก	425	1,913	2,338	15	65	80
ขนาดกลาง	511	4,780	5,291	17	163	180
ขนาดใหญ่	148	3,103	3,251	5	106	111
รวม	1,084	9,796	10,880	37	334	371

(3) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้นำมาเทียบสัดส่วนกับจำนวนประชากรทั้งหมดตามขนาดของโรงเรียน ได้ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นรายอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามรายละเอียดดังปรากฏในตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายอำเภอและกิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	ประชากรจำแนกตามขนาดโรงเรียน							
	ผู้บริหารโรงเรียน				ครูผู้สอน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
เมืองขอนแก่น	43	53	23	119	207	552	630	1,389
กระนวน	11	28	13	52	55	270	305	630
เขาสวนกวาง	17	15	2	34	62	131	50	243
ชนบท	13	20	2	35	71	183	51	305
ชุมแพ	26	29	12	67	156	313	285	754
น้ำพอง	29	38	10	77	135	368	181	684
บ้านไผ่	29	46	16	91	148	437	314	899
บ้านฝาง	20	19	4	43	73	164	72	309
เปือยน้อย	7	6	2	15	35	60	35	130
พระยืน	9	9	4	22	38	98	71	207
พล	25	32	3	60	137	291	57	485
ภูผาม่าน	3	10	1	14	14	95	28	137
ภูเวียง	34	36	16	86	132	310	279	721
มัญจาคีรี	33	47	5	85	135	397	80	612
แวงน้อย	18	14	3	35	75	142	64	281
แวงใหญ่	12	11	2	25	47	97	39	183
สีชมพู	17	25	12	54	57	214	229	500
หนองเรือ	25	33	8	66	112	286	154	552
หนองสองห้อง	38	27	5	70	155	250	85	490
อุบลรัตน์	16	13	5	34	69	122	94	285
รวม	425	511	148	1,084	1,913	4,780	3,103	9,796

ตารางที่ 3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียนเป็นรายอำเภอและกิ่งอำเภอ

อำเภอ/กิ่งอำเภอ	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน							
	ผู้บริหาร				ครูผู้สอน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
เมืองขอนแก่น	2	2	1	5	7	19	22	48
กระนวน	-	1	1	2	2	9	10	21
เขาสวนกวาง	1	1	-	2	2	4	2	8
ชนบท	-	1	-	1	2	6	2	10
ชนบท น้ำพอง	1	1	1	3	5	11	10	26
บ้านไผ่	1	1	-	2	5	13	6	24
บ้านฝาง	1	2	1	4	5	15	11	31
บ้านฝาง	1	1	-	2	2	6	2	10
เปือยน้อย	-	-	-	-	1	2	1	4
พระยืน	-	-	-	-	1	3	2	6
พล	1	1	-	2	5	10	2	17
ภูผาม่าน	-	-	-	-	1	3	1	5
ภูเวียง	1	1	1	3	4	11	10	25
มัญจาคีรี	1	2	-	3	5	14	3	22
แวงน้อย	1	-	-	1	3	5	2	10
แวงใหญ่	-	-	-	-	2	3	1	6
สีชมพู	1	1	-	2	2	7	8	17
หนองเรือ	1	1	-	2	4	10	5	19
หนองสองห้อง	1	1	-	2	5	8	3	16
อุบลรัตน์	1	-	-	1	2	4	3	9
รวม	15	17	5	37	65	163	106	334

(4) จากข้อ 3 ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มจนได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย
- 3) สร้างเครื่องมือ
- 4) เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 5) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความตรง (Validity)
- 6) นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96
- 7) นำเครื่องมือที่ได้รับการทดลองใช้ (Try-out) ไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.2 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง วุฒิ และ ขนาดของโรงเรียนที่ทำการศึกษาวิจัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ระดับผลการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ 2 ระดับปัญหาในการปฏิบัติงาน

มีจำนวน 54 ข้อ เนื้อหาเป็นคำถามที่ครอบคลุมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.3.3 การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนในแบบสอบถาม แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับดังนี้

5 หมายถึง	การปฏิบัติได้ผลมากที่สุด	/ มีปัญหาน้อยที่สุด
4 หมายถึง	การปฏิบัติได้ผลมาก	/ มีปัญหาน้อย
3 หมายถึง	การปฏิบัติได้ผลปานกลาง	/ มีปัญหามาก
2 หมายถึง	การปฏิบัติได้ผลน้อย	/ มีปัญหามาก
1 หมายถึง	การปฏิบัติได้ผลน้อยที่สุด	/ มีปัญหาน้อยที่สุด

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1) ส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- 2) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ โดยการประสานงานและขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่และร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและผลการปฏิบัติในการบริหารงานทั้ง 6 งาน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) ผลที่ได้จากการวิเคราะห์นำมาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One - way analysis of variance (ANOVA) เมื่อพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ผู้วิจัยจะทำการทดสอบต่อโดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) โดยวิธีการของ เซฟเฟ (S-Method) เพื่อทราบความแตกต่างของตัวแปรแต่ละคู่

3.6 การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากระดับค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามหลักเกณฑ์จุดกลาง (Mid point) ของระดับช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์สภาพปัญหา และผลการปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน
 - 4.51-5.00 หมายความว่า การปฏิบัติได้ผลมากที่สุด / มีปัญหาน้อยที่สุด
 - 3.51-4.50 หมายความว่า การปฏิบัติได้ผลมาก / มีปัญหาน้อย
 - 2.51-3.50 หมายความว่า การปฏิบัติได้ผลปานกลาง / มีปัญหามาก
 - 1.51-2.50 หมายความว่า การปฏิบัติได้ผลน้อย / มีปัญหาน้อย
 - 1.00-1.50 หมายความว่า การปฏิบัติได้ผลน้อยที่สุด / มีปัญหามากที่สุด
- 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม 3 กลุ่ม โดยใช้ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison)